

Riedsútstel

Ried	: 14 december 2023
Agindapunt	: 5
Status	: Besluitvormend
Program	: Programma 8 - Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening
Eardere behandeling	: Presentatie Iepen Poadium 14 september 2023
Portefúljuhâlder	: Mevr. B. van Zandbergen
Amtner	: Mevr. J. Wijmenga
Taheakke	: 1. Ruimtelijke onderbouwing 2. Situatietekening en landschappelijk inpassingsplan 3. Aanmeldnotitie m.e.r. beoordeling
Saak- en stiknûmer	: Z2023-02644 / S2023-17843

Underwerp

Ontwerpverklaring van geen bedenkingen groengasinstallatie Damsingel 27 Sumar

Wy stelle jo foar te besluten om:

1. Een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven voor de aanvraag omgevingsvergunning van Sonac Burgum ten behoeve van de realisatie van een groengasinstallatie aan de Damsingel 27 te Sumar;
2. De onder 1 genoemde verklaring van geen bedenkingen aan te merken als definitieve verklaring indien geen zienswijzen worden ingediend tegen de ontwerpverklaring van geen bedenkingen.

Koarte gearfetting

De provincie vraagt de gemeenteraad een (ontwerp) verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de realisatie van een groengasinstallatie aan de Damsingel 27 te Sumar.

Foech ried/kolleezje

Op grond van het bepaalde in artikel 2.27 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en artikel 6.5 van het Besluit omgevingsrecht is de gemeenteraad het bevoegd gezag voor het afgeven van de benodigde verklaring van geen bedenkingen.

Ynliding

Op 25 april 2023 heeft Sonac Burgum een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor het realiseren van een groengasinstallatie aan de Damsingel 27 te Sumar. Met deze groen gasinstallatie worden verschillende reststromen (voornamelijk dierlijke bijproducten) gebruikt om groen gas te produceren dat beschikbaar komt voor onze regio. Deze bijproducten komen voort uit het eigen productieproces, aangevuld met Swill¹ vanuit de nevenvestiging in Sint Nicolaasga.

De huidige activiteiten van Sonac zijn het verwerken van dierlijke bijproducten en reststromen tot ingrediënten voor onder andere diervoeding, meststoffen en de

¹ Voornamelijk gekookte voedselresten – ook wel organisch afval – uit keukens, restaurants of kantines

farmaceutische industrie. Voorliggend initiatief vraagt een verbreding van deze bedrijfstak waarbij restproducten omgezet kunnen worden tot groen gas.

De groen gasinstallatie is geprojecteerd in de noordwestelijke hoek van het Sonac-terrein. Dit deel is nu nog onbebouwd en voorzien van bomen en struiken. De installatie bestaat uit een groot aantal elementen waarbij de voorvergister en twee hoofdvergisters met een hoogte van 24 meter en een breedte van 25 meter beeldbepalend zijn.

Ter plaatse is het bestemmingsplan 'Sumar bedrijventerreinen Kanaalzone 2008' van toepassing. De groen gasinstallatie ligt voor het grootste deel binnen de bestemming 'Bedrijventerrein 4' met de functieaanduidingen 'verwerkingsbedrijf dierlijke slachtbijproducten' en 'geluidzoneringsplichtige inrichtingen'. Daarnaast zijn de vergisters voor een klein deel binnen de bestemming 'Groenvoorzieningen' geprojecteerd.

Binnen de bedrijfsbestemming is het gebruik ten behoeve van de installatie toegestaan. De voorgenomen activiteiten zijn in lijn met de huidige activiteiten zoals het verwerken van dierlijke slachtbijproducten. Het plan is wel in strijd met de bouwvoorschriften. Binnen de bedrijfsbestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, van 5 meter hoog worden gebouwd. De vergisters overschrijden deze bouwhoogte ruim. Binnen de bestemming 'Groenvoorzieningen' is het plan zowel strijdig met de gebruiks- en bouwregels.

Voor dit plan heeft Sonac Burgum reeds op 13 februari 2023 een principeverzoek ingediend. Het college heeft op 16 mei 2023 hierop een positief standpunt ingenomen om de procedure omgevingsvergunning voor de groengasinstallatie op te starten.

Om het plan mogelijk te maken, heeft Sonac Burgum een aanvraag omgevingsvergunning ingediend. Deze aanvraag is op 25 april 2023 ingediend bij de Provincie Fryslân, omdat het -gezien de activiteiten- een provinciale inrichting betreft. De provincie is daarmee het bevoegd gezag en neemt het besluit over het verlenen van de omgevingsvergunning en voert de vereiste afwijkingsprocedure. Omdat er met deze afwijkingsprocedure wordt gevraagd om af te wijken van het bestemmingsplan ('Sumar bedrijventerreinen Kanaalzone 2008') dat de gemeenteraad heeft vastgesteld, is de raad bevoegd hierover de beslissen.

Histoarje

Het college heeft op 16 mei 2023 een positief standpunt ingenomen om de procedure omgevingsvergunning voor de groengasinstallatie op te starten.

Te berikken effekt

Een planologische regeling die de voorgenomen ontwikkeling mogelijk maakt.

Argumenten

1. *Uit de aanvraag omgevingsvergunning blijkt dat er geen milieukundige belemmeringen zijn.*

In het kader van de aanmeldnotitie mer zijn de nodige onderzoeken uitgevoerd. Het betreft hier onderzoeken ten aanzien van geluid, geur, luchtmissies en luchtkwaliteit, natuur, energie, bodem, externe veiligheid, woon- en leefmilieu van het gebied, gezondheid, afval archeologie en cumulatieve effecten met andere milieubelastende activiteiten.

Uit de onderzoeken blijkt dat er geen belemmeringen zijn geconstateerd ten aanzien van de uitvoerbaarheid van het plan. Voor de meest relevante aspecten (geluid, lucht en geur) blijkt dat het plan geen andere of aanmerkelijk grote effecten heeft dan de

reeds vergunde effecten. De activiteiten passen binnen de vergunde bedrijfsvoering. Het plan heeft ook geen andere of grotere onomkeerbare nadelige effecten op de omgeving en natuur.

2. *Het plan is stedenbouwkundig en landschappelijk inpasbaar.*

De beoogde locatie voor de groen gasinstallatie bevindt zich op een bedrijventerrein met een diversiteit aan bouwvormen en bouwhoogtes. De realisatie van een groen gasinstallatie op de voorgestelde locatie is stedenbouwkundig akkoord. Naast de overige industriële opstallen wordt de noordzijde 'verzacht' door een ruime hoeveelheid hoog, opgaand groen. Voor het plan is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. De landschappelijke inpassing zal als voorwaarde worden opgenomen in de omgevingsvergunning.

3. *Het plan draagt bij aan een optimalisatie van het bedrijfsproces.*

Voor het verwerken van dierlijke bijproducten heeft Sonac negen verwerkingslijnen waar op jaarbasis maximaal 700.000 ton dierlijke bijproducten worden verwerkt. Sonac Burgum is nu voornemens om een nieuwe tiende productielijn te realiseren, een zogenaamde groen gasinstallatie. Met deze groen gasinstallatie wordt met verschillende reststromen (voornamelijk dierlijke bijproducten) groen gas geproduceerd. Deze reststromen worden nu naar de Sonac in Son (Noord Brabant) gebracht. Met een groen gasinstallatie in Sonac Burgum hoeven deze reststromen niet meer naar de locatie in Son te worden vervoerd en kunnen deze ter plaatse worden omgezet naar groen gas. Hierdoor zal naar verwachting het aantal verkeersbeweging afnemen.

4. *Het plan draagt bij aan de duurzaamheidsdoelen van de gemeente Tytsjerksteradiel.*

In het klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt om invulling te geven aan het nationale doel van 49% reductie van de broeikasgasuitstoot t.o.v. 1990. Voor de industrie is afgesproken dat de industrie in 2050 circulair is en vrijwel geen broeikasgas meer uitstoot. Fabrieken draaien dan op duurzame elektriciteit uit zon, wind of energie uit aardwarmte, waterstof en biogas. (bron: Industrie | Klimaatakkoord). Op 26 april 2023 heeft het kabinet extra klimaatmaatregelen aangekondigd om de klimaatdoelen te halen. Met dit extra pakket aan maatregelen wordt de energie-intensieve industrie in 2040 netto klimaatneutraal, middels het Europese emissiehandelssysteem. Met het maatregelenpakket wordt van de industrie een extra bijdrage gevraagd. (bron: Extra pakket maatregelen dicht gat tot klimaatdoel 2030 | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl). Met de beoogde groen gasinstallatie wordt groen gas geproduceerd. Het groene gas wordt in het bestaande aardgasnet bijgemengd. Hierdoor is er minder aardgas nodig voor bijvoorbeeld het verwarmen van woningen, koken en de industrie. Volgens Milieucentraal verbruikt een Nederlands huishouden jaarlijks gemiddeld 1.169m³ gas. De beoogde groen gasinstallatie zou dan in principe ruim 11.000 huishoudens jaarlijks voorzien van gas. Groen gas is een duurzaam alternatief voor fossiele aardgas. Er is sprake van circulariteit omdat het aangeleverde product (slachtafval en swill) wordt verwerkt tot grondstoffen voor nieuwe producten. De gemeente Tytsjerksteradiel heeft de ambitie om een voortrekkersrol te nemen op het gebied van duurzaamheid. De groen gasinstallatie is een goed voorbeeld van een techniek waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de duurzaamheidsdoelen van de gemeente.

Alternativen

Niet van toepassing.

Kantttekenings/risiko's

De oprichting van de groen gasinstallatie kan mogelijk weerstand vanuit de omgeving opleveren.

Gelet op de omvang van de installatie is er sprake van een project dat als groot is aan te merken. De realisatie van de groen gasinstallatie kan bij omwonenden de vrees voor stank- en geluidhinder oproepen. Echter, de activiteiten passen binnen de reeds vergunde bedrijfsvoering. Ook kan er vrees ontstaan voor het zicht vanuit de omgeving op de installatie. Een goede landschappelijke inpassing wordt dan ook als voorwaarde opgenomen.

Finânsjes

De kosten voor de procedure zullen via de legesverordening worden verhaald op de initiatiefnemer. Daarnaast wordt een planschadeovereenkomst afgesloten voor eventuele planschadevergoedingen.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje

De initiatiefnemer heeft in de maanden vooraf aan de aanvraag omgevingsvergunning de tijd genomen om belanghebbenden over de plannen te informeren. Partijen die zijn meegenomen in de informatie zijn het college van Tytsjerksteradiel, de Provincie Fryslân, de omwonenden van Sumar-Burgum, de FUMO, HIMBO en Burgum 2040.

Kommunikaasje

Gedeputeerde Staten zullen schriftelijk van de afgifte van de (ontwerp-) verklaring van geen bedenkingen op de hoogte worden gebracht. Op de aanvraag omgevingsvergunning is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing. Dit betekent dat eerst een ontwerpbesluit met de ontwerp-vvgb ter inzage wordt gelegd waarop een ieder zijn/haar zienswijze kan geven.

Yntegraliteit

Er is overleg geweest met vergunningen, economische zaken, duurzaamheid, milieu en stedenbouw.

Previnsje

Niet van toepassing.

Gearwurking

Niet van toepassing.

Ferfolchtrajekt

Voorwaarde voor het kunnen afwijken van het bestemmingsplan "Buitengebied" door middel van een uitgebreide procedure is dat de gemeenteraad vooraf een ontwerpverklaring van geen bedenkingen afgeeft. Deze ontwerpverklaring van geen bedenkingen wordt met het ontwerpbesluit van de omgevingsvergunning en de bijbehorende ruimtelijke onderbouwing gedurende zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze periode kan eenieder zienswijzen indienen.

Als er geen zienswijzen worden ingediend, is het wenselijk dat er zo spoedig mogelijk een besluit op de aanvraag kan worden nemen. Daarom wordt aan de raad voorgesteld dat het besluit voor de ontwerpverklaring van geen bedenkingen tevens als een definitieve verklaring van geen bedenkingen kan worden aangemerkt als er geen zienswijzen worden ingediend. Er zijn dan immers geen nieuwe feiten of omstandigheden die het nodig maken dat uw raad zich opnieuw over dit initiatief uitspreekt.

Ried : 14 december 2023
Punt : 5
Side : 5

In het geval er wel zienswijzen worden ingediend die betrekking hebben op de ontwerpverklaring van geen bedenkingen – dus op de ruimtelijke aanvaardbaarheid van dit plan – dan zal de raad opnieuw over deze aanvraag en de dan voorliggende zienswijzen een besluit moeten nemen.

Burgum, 29 augustus 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Tytsjerksteradiel,

Loco-secretaris, burgemeester,

dhr. ing. M. Verbeek

dhr. drs. L.J. Gebben

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Tytsjerksteradiel;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 29 augustus 2023, punt nummer: 5;

gelet op het aangenomen amendement A-5-1:

Beslút:

1. De ontwerpverklaring van geen bedenkingen te weigeren voor de aanvraag omgevingsvergunning van Sonac Burgum ten behoeve van de realisatie van een groengasinstallatie aan de Damsingel 27 te Sumar;
2. De onder 1 genoemde weigering van de ontwerpverklaring van geen bedenkingen aan te merken als definitieve weigering van de verklaring indien geen zienswijzen worden ingediend tegen de geweigerde ontwerpverklaring van geen bedenkingen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Tytsjerksteradiel van 14 december 2023.

De griffier,

De voorzitter,

Mevr. mr. A. Dam

Dhr. drs. L.J. Gebben

AMENDEMINT A-5-1

Wurklistpunt: 5. Ontwerpverklaring van geen bedenkingen groengasinstallatie Damsingel 27 Sumar

Underwerp: Gjûn Verklaring Van Geen Bedenkingen groengasinstallatie Damsingel 27 Sumar

De ried fan de gemeente Tytsjerksteradiel yn gearkomste byinoar op 14 desimber 2023

Wiziging/oanfolling:

It beslút sa oan te passen (fetprinte en trochhelle tekst):

Beslút:

1. **De** Een ontwerpverklaring van geen bedenkingen ~~af te geven~~ **te weigeren** voor de aanvraag omgevingsvergunning van Sonac Burgum ten behoeve van de realisatie van een groengasinstallatie aan de Damsingel 27 te Sumar;
2. De onder 1 genoemde **weigering van de** ontwerpverklaring van geen bedenkingen aan te merken als definitieve **weigering van de** verklaring indien geen zienswijzen worden ingediend tegen de **geweigerde** ontwerpverklaring van geen bedenkingen.

Taljochting:

De ried fan Tytsjerksteradiel beoardelet de Verklaring Van Geen Bedenkingen (VVGB) op basis fan in goede romtlike oardering. Wy kinne in VVGB allinnich mar wegerje yn it belang fan in goede romtlike oardering. Fan in goede romtlike oardering kin sprutsen wurde as der sa geunstich mooglike betingsten makke wurde foar it brûken en ûntwikkelen fan in gebiet. As ried meitsje wy in belangeôfwaging tusken de romtlik relevante belangen. Net allinnich 'hurde' kritearia as bouhichten en bestimmingen binne hjirby fan belang, mar ek de mear 'sêfte' kant mei kritearia dy't soarchje foar in goed wen- en leefklimaat. Sa binne bygelyks geur-, lûds mar ek sûnensaspekten en sûnensrisiko's ûnderdiel fan de toetsing troch de ried wannear't dy fan ynfloed binne op it wen- en leefklimaat. Yn dizze belangeôfwaging nimme wy ek it belang fan Sonac mei.

Belied

De griengasynstallaasje is projektarre binnen it troch de gemeenteried fêststelde bestimmingsplan 'Sumar bedrijventerreinen Kanaalzone 2008'. Yn dit bestimmingsplan binne, yn it kader fan in goede romtlike oardering, bepalingen opnaam oangeande bygelyks maksimale bouhichten, bestimmingen as 'Groenvoorzieningen' (griene buffer tusken Sonac en de doarpen Burgum & Sumar) en 'Bedrijventerrein 4' en doelstellingen foar de takomst. Twa sitaten:

1. Griene buffer
'De bestemming groenvoorzieningen heeft betrekking op de grotere groengebieden in het plangebied, die een structuurbepalend en beeldbepalend element vormen. De bestemming beoogt handhaving van de structurele groenfunctie.'
 2. Geur minimalisasje
'Het streven blijft er op gericht om de geuremissie in de toekomst nog verder terug te brengen.'
- Ut de sitaten blykt dat wy as ried de lânskiplike ynpassing en it werombringen fan de geuroerlêst wichtige beliedsútgongspunten fine foar dit plangebiet. Fansels is dit ynjûn troch de lizzing fan dit bedriuweterrein tusken en tichtby de doarpen Burgum en Sumar.

Lânskiplike ynpassing

De projektarre griengasynstallaasje past net binnen de kaders fan it bestimmingsplan, sa binne de bouhichten fan guon eleminten heger as tastien. Dêrneist moat in part fan de bestimming 'Groenvoorzieningen' omset wurde yn 'Bedrijventerrein 4', in ûnwinsklike desimering fan de griene buffer tusken it bedriuw Sonac en de doarpen Burgum-Sumar en dat sûnder passende kompensaaasje fan 'Groenvoorzieningen'. Dat der yn de plannen op plakken mar 7,5 meter oerbliuwt foar 'omzooming', yn fergeliking mei de djipte dy't it no hat, 20 meter en somtiden sels 30 meter, is dat in hiele efterútging. Sjoen boppesteande en sjoen de kwaliteitsôfname fan it houtwâlenlânskip dat it bedriuweterrein 'omearmet', fine wy dat it foarlizzende plan net in goede lânskiplike ynpassing hat. Wat ús oanbelanget bliuwt de griene 'omzooming' yn de besteande foarm it liedende prinsipe.

Ek misse wy it ynrjochtingsplan wêrút dúdlik blykt hokker grien ferdwynt en hokker grien op hokker termyn weromkomt. In goed ynpassingsplan moat wat ús oanbelanget in betingst wurde fan de VVGB om dit ek ôftwinge te kinnen. Foar de ûnderbouwing fan ús stânpunt ferwize wy graach nei taheakke advys fan Kubiek Ruimtelijke Plannen.

Miljeu-aspekten

Foar in goede romtlike oardering en in passende lânskiplike ynpassing moat ek sjoen wurde nei miljeukundige effekten lykas 'geurhinder' en de **ynfloed** dêrfan op it wolwêzen/de leefberens fan de doarpsbewenners (yn dit gefal fan Burgum en Sumar). Foar in goede en sûne leefomjouwing is it winsklik dat de besteande 'geurhinder' earder ôfnimt dan tanimt (likefolle of dy no fergund is of net). Ek kinne sûnensrisiko's, bygelyks op it mêd fan toksikology o.b.f. de te fergisten produkten, no noch ûnfoldwaande ynskatten wurde wylst dit in grutte ynfloed hawwe kin op it wen- en leefklimaat fan omwenners.

De lokaasje en skaal fan de plande griengasynstallaasje hat foar ynwenners gjin inkele positive kant op it mêd fan wen- en leefklimaat. Der is gjin ôfname fan geurhinder, wol fan nije sûnensrisiko's (toksikologysk). Yn it Iepen Poadium fan 28-11-2023 hat de FUMO oanjûn dat der noch in geurûndersyk dien wurde sil om oan te toanen dat te geuremisjes foldogge oan de noarmen. Wy binne fan betinken dat dit ûndersyk der no al lizze moat, no't wy de brede romtlike ôfwaging meitsje moatte.

Belangen Sonac Burgum B.V.

Ut de oanfraach en út de taljochting fan Sonac tidens it ekstra Iepen Poadium fan 28-11-2023 is ús net bleken fan swierwagende belangen fan Sonac om mei dit plan troch te gean. De balâns tusken de romte foar ekonomyske optimalisaasje fan in bedriuwsproses en de kwaliteit fan de leefomjouwing is hjir út lykwicht.

Konklúzje

Wy binne fan betinken dat it foarlizzende plan fan Sonac Burgum B.V. net yn oerienstimming is mei in goede romtlike oardering, no't it net goed lânskiplik ynpast is en der ek op it mêd fan sûnens en geur noch fragen libje. No't wy gjin belangen fan Sonac heard hawwe dy't swierder wage sadat dochs in ûntwerp-VVGB ôfjûn wurde moat, fine wy it algemien belang swierder wegen.

FN-P-Tytsjerksteradiel, J.P. van der Velde
VVD-Tytsjerksteradiel, Sjaak Hoekstra
BVNL-Tytsjerksteradiel, Jesse Looijenga

Stimming

Foar :

Tsjin :

Oannommen / Fersmiten / Ynlutsen

De riedsgriffier De riedsfoarsitter

Memo

Aan: Sieben&Lont-Bestuursrechtadviseurs
Auteur: M van Leipsig / Urban Space Studio
Datum: 27-11-2023
Betreft: Memo stedenbouwkundige beoordeling groengasinstallatie Sonac Burgum

Inleiding

Het bedrijf Sonac Burgum is voornemens om op haar terrein (Damsingel 27) een groengasinstallatie te realiseren. Nadat het college van Tytsjerksteradiel n.a.v het principeverzoek een positief standpunt heeft ingenomen, is de aanvraag omgevingsvergunning ingediend, het betreft hierbij een aanvraag met de uitgebreide voorbereidingsprocedure. Het is dan ook noodzakelijk dat de gemeenteraad van Tytsjerksteradiel een verklaring van geen bedenkingen afgeeft voor de ontwikkeling. De groengasinstallatie is voorzien in de noordwestelijke hoek van het Sonac-terrein. Dit deel is momenteel nog niet in gebruik en heeft een groene invulling in de vorm van dichte begroeiing met bomen en struiken.

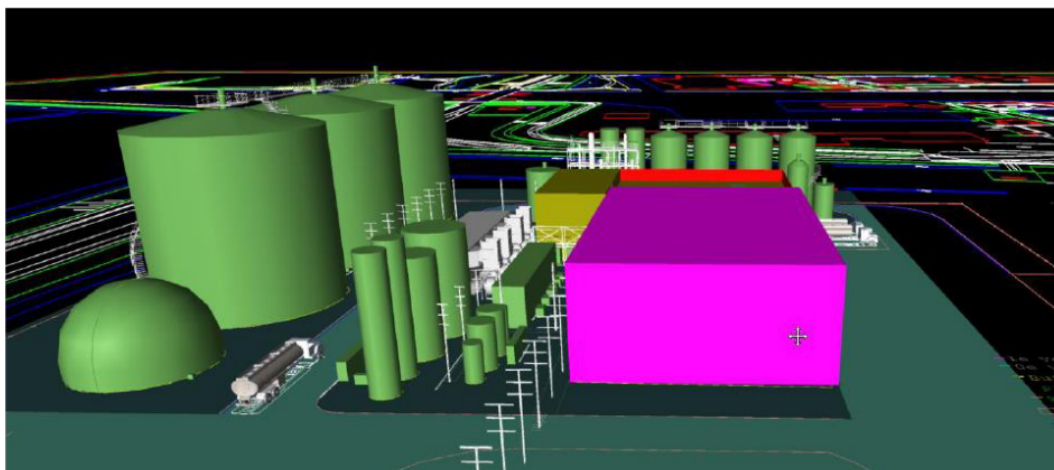

De beoogde locatie (globaal) van de groengasinstallatie op het terrein van Sonac, dat deel uitmaakt van het bedrijventerrein van Sumar

Memo

De installatie bestaat uit een groot aantal elementen waarbij de voorvergister en twee hoofdvergisters beeldbepalend zullen zijn vanwege hun ligging aan de rand van het terrein en hun hoogte van 24 meter.

Visualisatie van de beoogde groengasinstallatie, kijkend in noordelijke richting. Links de volumes van 24 meter hoog.

In het kader van de uitgebreide procedure is een Ruimtelijke Onderbouwing opgesteld. Onderdeel hiervan is de stedenbouwkundige motivatie en landschappelijke inpassing. Het plan is beoordeeld door stedenbouw en commissie welstand van gemeente Tytsjerksteradiel. Geconcludeerd is dat het plan voldoet aan redelijke eisen van welstand, met de voorwaarde dat er voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing (aanleg/handhaven van de groenzone aan de buitenzijde).

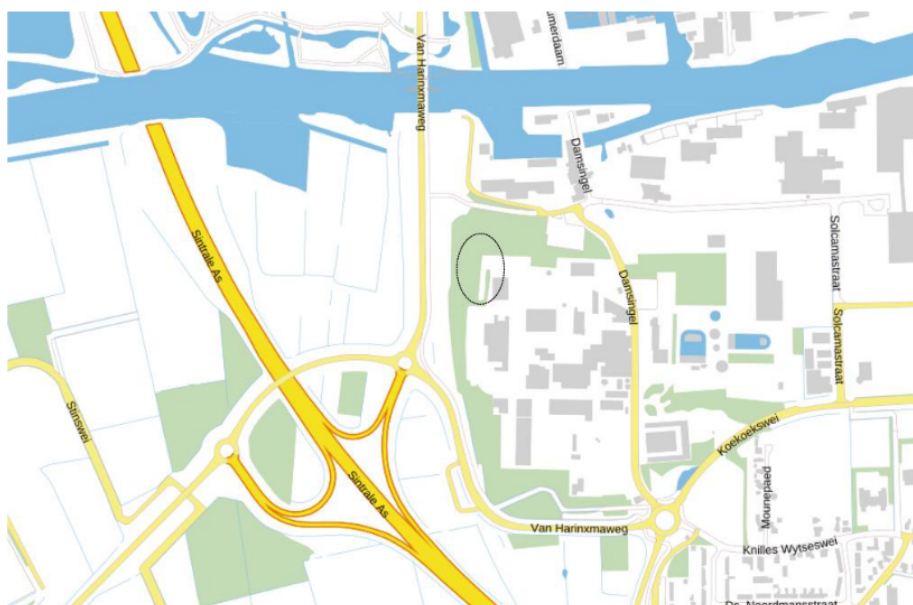
“De beoogde locatie voor de groen gasinstallatie bevindt zich op een bedrijventerrein met een diversiteit aan bouwvormen en bouwhoogtes. De realisatie van een groen gasinstallatie op de voorgestelde locatie is stedenbouwkundig akkoord. Naast de overige industriële opstallen wordt de noordzijde ‘verzacht’ door een ruime hoeveelheid hoog, opgaand groen. Voor het plan is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. De landschappelijke inpassing zal als voorwaarde worden opgenomen in de omgevingsvergunning.” (uit Ruimtelijke Onderbouwing Groen Gasinstallatie Sonac Burgum, juni 2023).

Kubiek is gevraagd is om een second opinion te geven over de manier waarop dit onderwerp is aangevlogen en uitgewerkt.

Memo

Huidige situatie

De beoogde locatie voor de groengasinstallatie bevindt zich op het perceel van Sonac Burgum op bedrijventerrein Sumar. Het noordelijk van het dorp Sumar en aan weerszijden van het kanaal gelegen bedrijventerrein vindt zijn oorsprong in een aantal ondernemingen die hier aan het begin van de vorige eeuw zijn gevestigd. Deze situatie is organisch gegroeid, maar in een latere fase heeft er een min of meer planmatige groei plaatsgevonden. Vanaf de jaren 60 heeft het terrein zich doorontwikkeld en het karakter van lokaal bedrijventerrein gekregen. Het oude dorpslint Burgerdaam/Damsingel dat voorheen de dorpen Bugum en Sumar verbond, heeft daarmee deels zijn oude agrarische- en woonfunctie verloren. Het terrein heeft van oudsher een nauwe relatie met de dorpskernen aan weerszijden van het Prinses Margrietkanaal. De meerderheid van de bedrijvigheid heeft geen nadrukkelijke relatie met het kanaal. Sinds de aanleg van de 'Centrale As' is de (auto)bereikbaarheid in regionaal verband sterk verbeterd en waren er plannen voor uitbreiding van het areaal aan bedrijfskavels aan de westkant van de nieuwe regionale weg.

Topografische kaart (ruimtelijkeplannen), met planlocatie aangegeven

Het bedrijventerrein heeft een heel divers karakter, wat betreft type bedrijvigheid maar ook in stedenbouwkundig opzicht. Er is een grote diversiteit qua bebouwingsstructuur: onder andere korrel, verkaveling, open ruimten, oriëntatie van gebouwen, bebouwingstypologie, hoogten en kapvormen. Door al deze variatie maakt het gebied een wat rommelige indruk en ontbreekt het aan een goede oriëntatie.

Memo

Een ander opvallend element is het vele groen in en rond het terrein. Het groen kent eveneens een grote variatie: Van houtwallen aan de randen tot stevige laanbeplanting (niet continu), open bermen en lommerrijke bosschages die fungeren als omzoming van diverse percelen, onder andere het terrein van Sonac. Ook is er veel restgroen in de vorm van nog lege percelen of snippergroen en zijn er enkele solitaire bomen, met name aan de Damsingel.

Voorbeelden van beeldbepalend groen, als inpassing, structurerend element, aankleding en als restruimte.

Het vele groen geeft het bedrijventerrein een frisse aanblik en voorziet de ongestructureerde bebouwing in sommige gevallen van een passend kader, waardoor verrommeling voorkomen wordt. Dit is echter (nog) niet op het gehele terrein consequent en structurerend toegepast.

Memo

De omzoming aan de buitenzijde van het bedrijventerrein is behalve groene aankleding ook landschappelijk structurerend. Het overige (interne) groen vervult een welkome functie in de straatprofielen, maar is te divers van aard en positionering om een structurerende rol te vervullen.

In het oordeel van welstand/stedenbouw wordt de plaatsing van hogere bouwwerken verdedigd vanuit de huidige situatie: *“De beoogde locatie voor de groen gasinstallatie bevindt zich op een bedrijventerrein met een diversiteit aan bouwvormen en bouwhoogtes. De realisatie van een groen gasinstallatie op de voorgestelde locatie is stedenbouwkundig akkoord (...).”*

De directe omgeving van de beoogde nieuwbouw kent inderdaad meerdere hogere bouwwerken van industriële aard, voornamelijk silo's en schoorstenen.

Diverse bouwwerken en installaties op het bedrijventerrein vallen op door hun hoogte

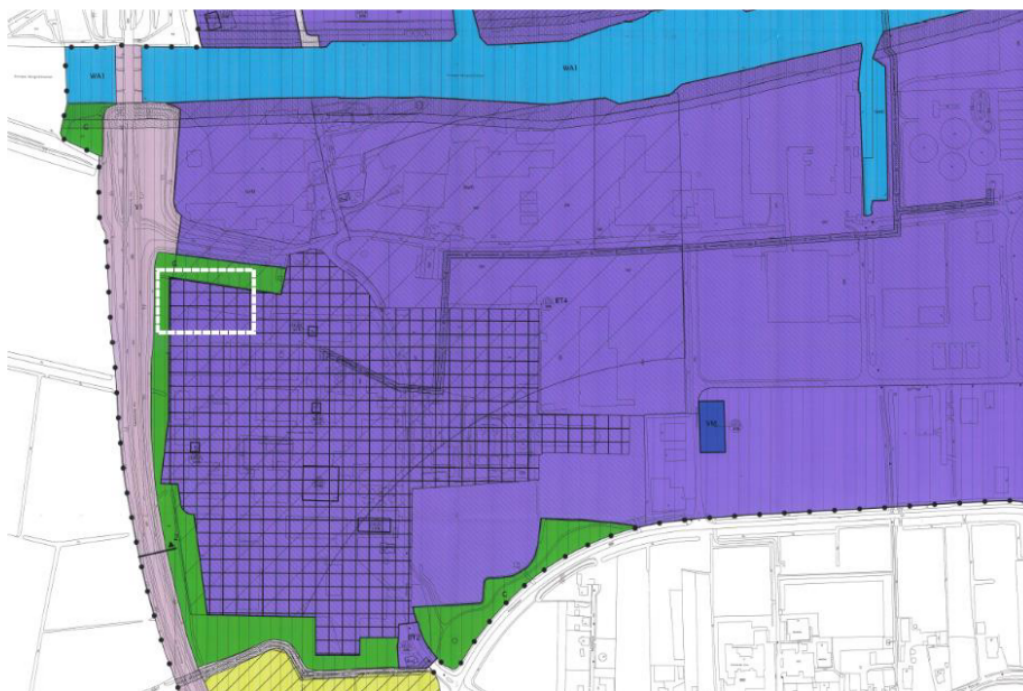
Memo

Bestemmingsplan

Het plangebied is gelegen binnen de begrenzing van het bestemmingsplan 'Sumar bedrijventerreinen Kanaalzone 2008'. De beoogde groengasinstallatie ligt grotendeels binnen de bestemming 'Bedrijventerrein 4' met de functieaanduidingen 'verwerkingsbedrijf dierlijke slachtbijproducten' en 'geluidzoneringsplichtige inrichtingen'. Daarnaast zijn de vergisters voor een klein deel binnen de bestemming 'Groenvoorzieningen' geprojecteerd. Binnen de bedrijfsbestemming is het gebruik ten behoeve van de installatie toegestaan. De voorgenomen activiteiten zijn in lijn met de huidige activiteiten zoals het verwerken van dierlijke slachtbijproducten.

Strijdigheden

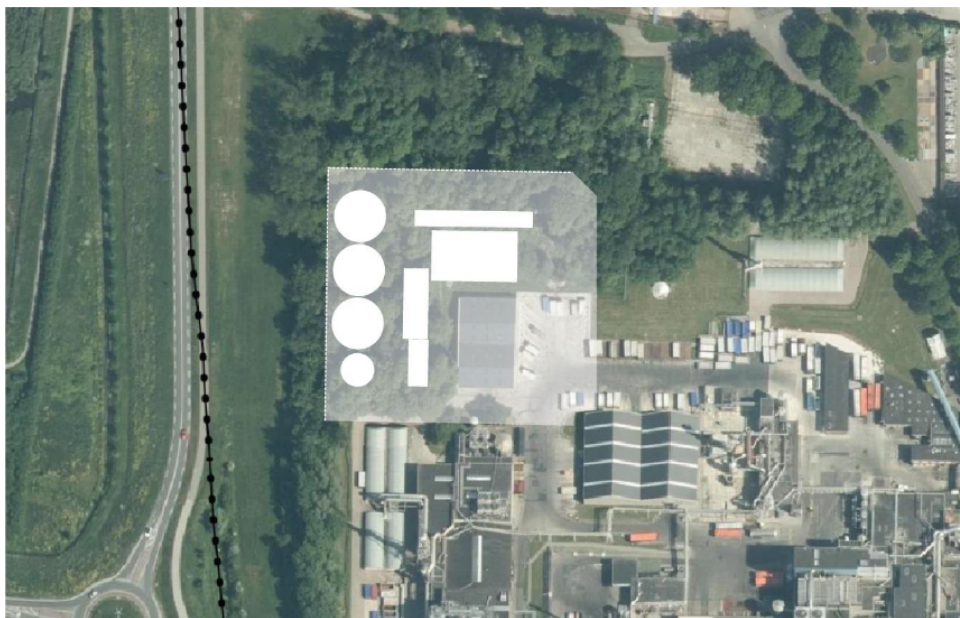
- Het plan is wel in strijd met de bouwvoorschriften: Binnen de bedrijfsbestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, van 5 meter hoog worden gebouwd. De vergisters worden 24 meter hoog en overschrijden deze bouwhoogte daarmee ruim.
- Binnen de bestemming 'Groenvoorzieningen' is het plan zowel strijdig met de gebruiks- en bouwregels.

Plankaart van 'Sumar bedrijventerreinen Kanaalzone 2008' met daarin aangegeven de beoogde locatie (globaal) van de groengasinstallatie

Memo

Opzet plan inpassing

Indicatie beoogde ligging van terrein, installatie en vergisters (links)

De Groen Gasinstallatie wordt in de noordoosthoek van het Sonac terrein gerealiseerd. Om dit mogelijk te maken zal een groot deel van de aanwezige bomen en struiken worden verwijderd. Aan de noordzijde (kijkrichting vanuit Burgum) blijft een strook van ongeveer 35 meter breed met (hoge) bomen en struiken bestaan.

Om de ruimtelijke impact richting Burgum zo klein mogelijk te houden zijn de drie grootste installaties, de voorvergister en de twee hoofdvergisters (ieder afzonderlijk ongeveer 24 meter hoog en 25 meter in diameter) in de lijn noord-zuid geprojecteerd. Hierdoor is het aanzicht vanuit Burgum gezien zo “klein” mogelijk gehouden.

Aan de westzijde wordt de strook met bomen en struiken een stuk smaller. Ten opzichte van het eerder ingediende schetsplan is de installatie iets richting het westen opgeschoven. Hiermee is de grondstrook aan de westzijde van de groengasinstallatie iets breder geworden met een minimale maat van 7,5 meter (maatgevend) en gemiddeld 10 meter breed. Naast deze strook grond met bomen bevindt zich aan de westzijde een perceel grond dat in eigendom is van de provincie Fryslân. Op dit perceel bevindt zich op de scheiding aan de oostzijde een bermsloot met daarna grasland met nog een paar bomen. Dit alles is onderdeel van de berm (talud) van de Van Harinxmaweg (links op de luchtfoto in Figuur 4-1) die verhoogd is aanbracht. De Van Harinxmaweg ligt ongeveer 5 meter hoger dan het Sonac Burgum terrein.

Memo

Aan de westzijde zal de overgebleven strook met bomen en struiken worden “verdicht” met extra aanplant van bomen en struiken om ook de nieuwe installaties meer aan het zicht te onttrekken.

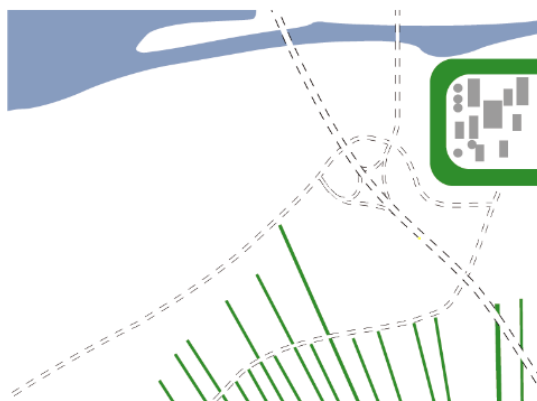

Impressies landschappelijke inpassing westzijde (RHDHV)

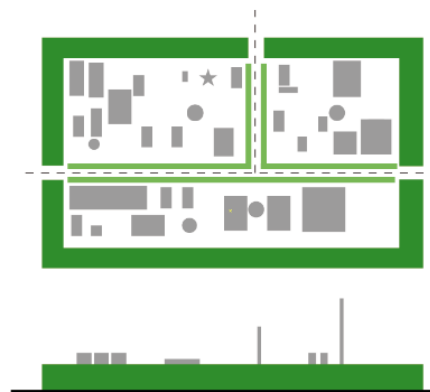
Landschappelijk Stedenbouwkundige Visie

Landschap

Het omliggende landschap bestaat uit twee typen. Noordelijk (in de omgeving van het kanaal en ook direct aansluitend op de planlocatie) een zeer open landschap met lange zichtlijnen; en meer naar het zuiden het begin van een kleinschalig coulisselandschap met houtwallen. Bij de totstandkoming van de Centrale As is veel aandacht besteed aan inpassing en de diverse waardevolle landschapstypen. De weg en haar profiel reageert op zorgvuldige wijze op de diverse landschapstypes die ze doorsnijdt en versterkt deze. Ter plaatse van de planlocatie is het profiel optimaal open gehouden. Deze openheid stopt bij de gesloten groene omzoming van het bedrijventerrein. De hierdoor ontstane tegenstelling tussen open en gesloten is kenmerkend voor de plek en verdient het om een vaste waarde te zijn.

Omzoomde enclave in open landschap

Groen als kapstok voor bedrijventerrein

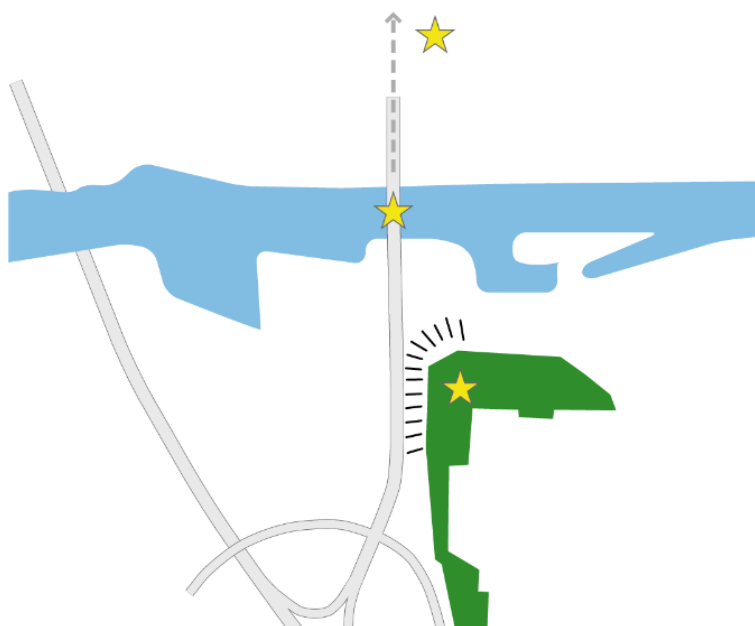
Memo

Bedrijventerrein

Van buiten gezien -in elk geval vanuit het westen- is het massief eiland van opgaand groen in dat grotendeels open landschap. Vanuit dat groen steken nog enkele hogere bebouwingselementen uit, maar het meeste licht erachter verscholen. Deze rigide buitenkant biedt aan de binnenkant -de plek waar het allemaal gebeurt, de percelen waar de bedrijven liggen- juist extra vrijheid ten aanzien van de bebouwing en inrichting. Het groen als 'boekenkast' zowel van binnen als van buiten. Dit is een kwaliteit die een leidend thema zou moeten blijven bij toekomstige ontwikkelingen in en rond het terrein. De versterking hiervan intern en aan de oostkant kan een ambitie zijn bij verdere uitbreiding of herstructurering aan die zijde. Aan de westkant is deze op sterkte en zou deze gekoesterd moeten worden.

Dorp

De locatie is door haar ligging aan de Centrale As en aan de dorpsentree, een belangrijke zichtlocatie. Een wat nadrukkelijker (en ook hoger) vormgegeven bouwvolume zou een passende markering kunnen zijn van de entree; maar ook een 'moment' in een serie op je route door het dorp, samen met de brug(peiler) en enkele beeldbepalende gebouwen in de kern, zoals het gemeentehuis. De vergisters hoeven niet weggestopt te worden, maar verdienen wel een goed vormgegeven context.

De vergisters worden een beeldbepalend element aan de dorpsrand/-entree. Ze hoeven niet weggestopt te worden, maar verdienen hierom wel aandacht en een secure inpassing.

Memo

Conclusie en advies

Het plaatsen van hogere bebouwing en goed zichtbare installaties binnen het bedrijventerrein is niet wezensvreemd voor de plek. Er is geconstateerd dat hier sprake is van een deels organisch tot stand gekomen industrieel landschap, dat vooral gericht is op doelmatigheid en daardoor een grote mate van afwisseling en een losse bebouwingsstructuur kent. Daarbij zijn er ook enkele beeldbepalende uitschieters qua hoogte. Dit maakt dat bedrijventerrein Sumar een op zichzelf staande en in het landschap herkenbare 'mini-skyline' heeft. Een bijna op zichzelf staande identiteit en herkenningspunt voor vele bewoners van de regio.

Wij sluiten ons aan bij het standpunt van welstand en stedenbouw, dat de 24 meter hoge vergisters zich hier op logische wijze in kunnen voegen, om daar aan toe te voegen dat deze wellicht zelfs de potentie hebben om op een positieve manier beeldbepalend te zijn - afhankelijk van de mogelijkheden en wenselijkheid.

Echter, juist vanwege die doelmatigheid en losheid van de bebouwingsstructuur is een degelijke landschappelijke inpassing en stevige interne groenstructuur van groot belang. Daar is al deels sprake van op dit terrein; de royale groene omzoming aan de westkant, die behalve een afscheiding ook een stevig basement vormt van waaruit de industriële installaties oprijzen.

Het realiseren van de groengasinstallatie gaat ten koste van deze omzooming. Dat er groen opgeofferd wordt voor deze ontwikkeling, is waarschijnlijk niet te voorkomen, ook niet wanneer uitgeweken wordt naar een andere plek op het eigendom. Maar vanuit stedenbouwkundig perspectief zijn er kanttekeningen te maken bij de nu voorgestelde plaatsing van de nieuwbouw:

- De installaties zijn erg dicht bij de perceelgrens geplaatst, waardoor er op plekken slechts 7,5 meter overblijft voor de omzooming. Vergeleken met de huidige diepte van ten minste 20 meter, maar soms ook ca 30 meter van de westelijke omzoming is dit een aanzienlijke teruggang. In zowel recente als oude ontwikkelingen waarin een bosrand wordt gevraagd als omzoming, zien we minimaal het dubbele tot zelfs 30 meter breedte vaker terug keren.
- De hogere onderdelen (vergisters) zijn aan de buitenzijde geplaatst, ze maken optisch meer deel uit van de omzooming zelf, dan dat ze erachter staan, waardoor deze aan kracht inboet.

Memo

Een voorwaarde voor akkoord van welstand en stedenbouw is een landschappelijke inpassing van de installatie. In de 7,5 meter die resteert is een dichte bosschage voorzien die op ooghoogte het zicht op de bebouwing wegneemt. Er is twijfel of een strook van slechts 7,5 meter de juiste condities biedt om dit te kunnen realiseren. Hoe en of dit kan worden bereikt, wordt niet verder uitgewerkt. De wijze waarop dit is gevisualiseerd neemt de zorgen niet weg. Ons inziens is aan die voorwaarde daarom nog niet voldaan.

Advies

- Gezien de prominente ligging aan een belangrijke regionale ontsluitingsweg -Centrale As- waarbij de landschappelijke inpassing een belangrijk ontwerpthema was;
- Gezien de ligging aan de dorpsrand en dorpsentree Van Harinxmaweg;
- Gezien de kwaliteit van het open landschap en houtwallenlandschap dat het bedrijventerrein omarmt:

Zou deze locatie met optimale zorg behandeld moeten worden. De vergisters mogen er zijn, maar moeten wel in de juiste context geplaatst worden. De groene omzoming in zijn huidige vorm zou daarbij het leidend concept moeten zijn.

Vanuit stedenbouwkundig en landschappelijk perspectief is het wenselijk om de ruimte tussen de perceelsgrens en de bebouwingsgrens aan de westzijde te vergroten ten opzichte van het huidige plan, in lijn met de rest van de omzoming, zodat ruimte blijft voor inpassing middels een volle bosschage. Er zijn wellicht ook andere mogelijkheden om meer ruimte te maken voor de landschappelijke inpassing.

We adviseren daarom om het gesprek aan te gaan met de initiatiefnemer over de positionering van het nieuw te bouwen complex en de mogelijkheden om meer ruimte te scheppen voor de omzoming.

- Los daarvan adviseren wij ook om een inrichtingsplan te vragen -opgesteld door een landschapsarchitect- voor de vereiste inpassing van de groengasinstallatie. Daarbij wordt ook duidelijk wat er aan groen oppervlak definitief verdwijnt en wat er terug gepland wordt.

